

Nove knjige.

»Socijalno vprašanje«, spisal dr. Jeraj, založila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, broš. 28 D. Socijalno vprašanje je danes eno najbolj perečih vprašanj in praktično ga v knjigi do sedaj še nihče ni tako uspešno osvetlil, kakor g. dr. Jeraj v svoji knjigi »Socijalno vprašanje«. Knjiga ni le teoretično razmišljanje o tem vprašanju, ampak navaja tozadevne državne in oblastne zakone ter uvedbe. Kdor je po svoji službi ali častnem mestu dolžen sodelovati pri rešitvi socijalnega vprašanja, mora to knjigo imeti! Duhovnik, učitelj, občinski odbornik, člani okrajnih zastopov ali poslanec, pa vsak, ki tudi prostovoljno hoče sodelovati, da se socijalno vprašanje pri Slovencih prav spozna in prav reši, bo črpal iz te knjige veliko dobrih idej in navodil.

»Iz otroških ust«, II. del. Prvi del je prinesel mnogo veselja v naše družbe in to poštenega veselja. Zdaj je izšel II. del te zbirke smešno-modrih črtic iz življenja naših malih. Ta nova knjiga je po obsegu še enkrat večja kot I. del, po vsebini pa še več kot enkrat tako zabavna. Kdor se hoče razvedriti, naj si to knjigo čimprej naroči. Ako še nima I. dela, pa še tega, dokler traja zaloga. I. del »Iz otroških ust« stane 8.50 Din, II. del 16 D in poštino. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Šolskim vodstvom! Danes oglašuje Tiskarna sv. Cirila v Mariboru »Prvo čitanko«. Knjiga je prvovrstna, sestavljen jo je Gabrijel Majcen, ilustrirala pa Drago Humek in Poljanec. Cena knjigi je kar najnižja, stane le 14 Din. Poleg tega se na vsakih deset izvodov da 1 izvod za revne učence. Dotiskana bo knjiga prve dni meseca septembra in se bo takoj začela razpošiljati. Prosimo p. n. šolska vodstva, da uvedejo že letos to novo »Prvo čitanko«.

Članom krajevnih šolskih odborov! Obveščamo vas, da je Tiskarna sv. Cirila v Mariboru izdala »Prvo čitanko« za osnovne šole. Pri sejah šolskih odborov predlagajte, da se upelje ta »Prva čitanka«, ki poleg prvovrstne opreme in izdelave ne stane več kot 14 Din in se dobi na vsakih deset izvodov 1 izvod za revne učence vaše šole!

Ugoden nakup Lavtarjevih račun! Tiskarna sv. Cirila v Mariboru ima na zalogi Lavtarjeve računice, začetnico in ostale tri dele. Dokler traja zaloga, tudi od teh knjig daruje na vsakih deset izvodov 1 izvod za revne učence. Šolska vodstva in šolske odbore opozarjamo na to lepo ugodnost!

Dijakom, ki gredo v Maribor! Dijakstvo vseh šol v Mariboru ve, da je najbolje postreženo v obeh prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru: Koroška cesta 5 in Aleksandrova cesta 6. Poleg koledarčka dobijo tudi letos listeke za 3% popust pri vseh šolskih potrebščinah. V teh prodajalnah se dobijo tudi seznami za vse šole brezplačno. Zato uljudno vabimo

vse dijaštvo, ki se šola v Mariboru, da knjige in šolske potrebščine kupuje v prodajalnah Cirilove Tiskarne.

Staršem dijakov iskreno priporočamo, da vse šolske potrebščine za svoje dijake kupujejo v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5 in Aleksandrova cesta št. 6.

Cene in sejmska poročila.

CENE TUJEMU DENARJU.

Zadnje dni se je dobilo na zagrebški borzi v valutah: 1 ameriški dolar za 56.10 Din.

Dne 23. avgusta pa v devizah:
100 avstrijskih šilingov za 8.0068—8.9368.
100 italijanskih lir za 296.55—298.55.
100 madžarskih pengov za 9.8950—9.9250.
1 ameriški dolar za 56.81—57.01.
100 francoskih frankov za 221.47—223.47.
100 nemških mark za 13.5680.
100 čehoslovaških kron za 168.21—169.01.

Mariborsko sejmsko poročilo z dne 14. avgusta 1928. Prignanih je bilo: 14 konj, 24 bikov, 281 volov, 445 krav in 25 telet, skupaj 789 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 7.50 do 8 Din, poldebili voli od 6.50 do 7 Din, plemenski voli od 5 do 6 Din, biki za klanje od 7 do 8 Din, klavne krave debele od 7 do 8 Din, plemenske krave od 6 do 7 Din, krave za klobasarje od 4 do 5 Din, molzne krave od 6 do 7.50 Din, breje krave od 6 do 7.50 Din, mlada živina od 5.25 do 7.50 Din, teleta 9 Din. Prodalo se je 338 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 81 komadov, v Italijo 30 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso in meso od bikov, prav in telic od 10 do 18 D; telečje meso od 17.50 do 22.50 Din, svinjsko meso sveže od 15 do 30 Din.

Cene lesu in deželnim pridelkom. Ljubljana. Les: Bukovi hlodi, nežamerni, franko vagon nakladalna postaja po 430, zaključek 3 vagona. Tendanca nespremenjena. — Deželni pridelki. (Vse samo ponudbe, slovenske postaje, plačljivo v 30 dneh, dob. promptna.) Pšenica baška nova 79—80 kg, 2%, 290—295, pšenica za avgust 297.50—300, za septembar 302.50—307.50, moka stara 0 g, bl. franko Ljubljana, plačljivo po prejemu 520—525, moka nova 455—465, koruza 350—352, oves nov za avgust 265—270, ječmen baški 70—71 kg, nov rešetan franko Ljubljana, plačljiv po prejemu, po 325—327.50. Zaključek 1 vagon moka. Tendanca nespremenjena.

Gospodarska obvestila.

Špitišč pri Konjicah. Dne 11. septembra ob 9. uri dopoldne se vrši pri nas premovanje rodovniške živine v okvirju tukajšnjega živinorejskega odseka. Ker se boče takrat prodalo nekaj bikcev za pleme, se interesi vabijo na razstavo. Gojimo pomursko pasmo, ki je določena za naš kraj in smo prav zadovoljni. Rejci, dne 11. septembra je naš dan!

Čebelarstva podružnica za Celje in okolico vabi čebelarje in vse, ki se za čebelarstvo zanimajo, na poučno predavanje k čebelnjaku g. Kodela na Ostrožnem pri Celju v nedeljo, dne 26. t. m. ob treh popoldne. Ob slabem vremenu se bo predavanje vr

šilo v nedeljo, dne 2. septembra, ob isti uri in ravnotam.

Stanje hmeljskih nasadov v Sa vinjski dolini. Zalec, dne 18. 8. 1928. Obiranje hmelja se je že pričelo in je blago glede barve in kakovosti prvovrstno ter glede oblike precej enakomerno. Obiranje daja manjšo množino, nego se je cenilo. Več inozemskih nakupovalcev je že došlo v Zalec.

Perutninarska razstava. Na letošnji jubilejni kmetijski razstavi Kmetijske družbe v času od 1. do 10. sept. v Ljubljani se bo priredila v zvezi z živinorejsko razstavo tudi stalna perutninarska razstava. Ta razstava ima namen pokazati, kakšne pasme gojimo v Sloveniji ter vspodbuditi naše gospodinje in gospodarje k napredku v tej važni panogi. Na razstavo se bo pripustila vsa domača in tuja perutnina, kokoši, race, purani in gosi, golobi itd. in sicer od vsake pasme po tri živali, to je 1 samec in 2 samici. Stroške za prevoz in prehrano živali za časa razstave itd. nosi Kmetijska družba. Družba bo tudi poskrbela za primeren znesek za premije, ki se bodo porazdelile za najlepše živali. Tudi kletke za razstavo se dobe pri družbi, kakor vsa druga zadevna navodila. Priglasilo se je doslej precejšnje število rejcev, vendar je še nekaj prostora in kletk na razpolago. Kdor poseduje res lepe živali in jih hoče razstaviti, naj se priglasí pri Kmetijski družbi vsaj do 28. t. m. — Razstavni odbor.

Stenice. Kdor želi zanesljivo iztrebiti stenice in drugo golazen, naj se obrne na zdravstveni dom v Celju.

Robert Košar:

Netočna gospodarska poročila.

Z velikim zanimanjem čitajo danes tu-in inozemski gospodarski krogi poročila o stanju raznih pridelkov ter si na podlagi teh ustvarjajo svojo sodbo. Netočne slike dejanskega položaja ne škodujejo le posameznim krajem in okrajem, ampak celim pokrajinam in državi.

Tako je n. pr. »Jutro« prineslo z dne 1. 8. t. l. v št. 178 sledečo poročilo:

»Silna nevihta je divjala predvčerajšnjim v Slovenskih goricah. Zelo so prizadeti vinorodni okraji Ivanjkovci, Brebrovnik in Jeruzalem, kjer je po došli poročilih toča povzročila milijonsko škodo. Vihar je bil tako silen, da je podiral drevesa, odkrival strehe in podiral kole v vinogradih. Toča je trajala celih 25 minut ter je uničila vinograde in žitne poljane. Škoda je tem večja, ker je bilo pričakovati letos rekordno letino tako glede kvalitete kakor glede kvantitete.«

Dejansko je to poročilo netočno in pretirano, kajti ljudje najbolj prizadetih krajev povdarjajo, da so pač tu intam posamezne gorice trpele do 50 odstotkov, v celoti pa toča hvala Bogu ni bila tako huda. O kaki splošni nesreči v ljutomerskih ali celo v Slovenskih goricah pa ni govora. Čeravno razumemo položaj prizadetega in

obupanega vinogradnika, ki mu je toča vzela pridelek in se ni čuditi, da vidi v prvem hipu nesreče vse v večjih obsegih, mora vendar poročevallec časnikov biti kolikor mogoče objektivni v svesti si, da zaidejo taka poročila tudi v druge tu- in inozemske liste.

Tako sem n. pr. čez nekaj dni po tem poročilu dobil iz Avstrije pismo, ki je obžalovalo nesrečo, ki je zadela ljutomersko vinogorje in Slovenske gorice, kakor je dotičnik to razbral iz poročila v »Tagespošti«.

Tozadevno poročilo o toči pa je še prišlo tudi v inozemske strokovne liste, kakor priča dunajska »Neue Wein-Zeitung« od dne 8. t. m., štev. 64, ki piše na strani 3 pod zaglavjem Jugoslavien: »Am 1. August ging über einen Grossteil der slovenischen Weingärten ein sehr grosses Hagelwetter nieder, das hauptsächlich die Weingärten in Ivankovci, Brebrovnik und Jerusalem gänzlich vernichtete und einen Schaden von einigen Millionen Dinar verursachte. Das Hagelwetter dauerte 25 Minuten und machte die heurigen guten Leseausichten zunichte.«

V svojem uvodniku istega dne je potem rezumiral ta veleugledni strokovni list stanje vinogradov v Jugoslaviji z besedami: »Die bisher sehr guten Aussichten in Jugoslavien haben eine Einbusse dadurch erlitten, dass in Slovenien durch Hagelschlag ein Teil der zu erwartenden Ernte vernichtet wurde.«

Vurberg. Na nekdanj tako samotnem Vurbergu postaja vedno bolj živahno vrvenje. Avtomobili vozijo dnevno sem in tja v ruski sanatorij na grad, katerega sedaj vsako večer razsvetljuje električna luč, da se vidi daleč naokrog. Sedaj je pa cerkveni konkurtenčni odbor sklenil, da bi se napeljala luč iz grada tudi v našo prijazno cerkvico, da bi bila tudi ta krasno razsvetljena, če bodo pač dobri župljani spustili kaj izpod palca. Bomo pač potrkali na dobra srca, saj bo to ponos naše župnije.

Sv. Lenart v Slov. gor. Poročila sta se g. Štefan Fras, posestnik in kolar pri Sv. Lenartu v Slov. gor., z ugledno mladenko Justiko Plojevo iz Žerjavc. Na tej gostiji so veseli gostje darovali za zgradbo novega bogoslovja 60 Din. Bog povrni! Novoporočencema želimo obilo sreče!

Sv. Bolfenk v Slov. gor. Ze bolj redko slavnost je obhajala naša župnija preteklo nedeljo, dne 19. t. m. Vlč. g. župnik Jožef Lasbaher je slavil svoj srebrni jubilej, 25-letnico svoje prve najsvetejše daritve. Z grmenjem topičev, s slovesnim pritrkavanjem zvonov ter s svečim cvetjem okinčana cerkev je značila iskrene čestitke hvaležnih župljanov z željo: Še na mnoga leta do zlate in biserne sv. maše! — Preteklo soboto je šla po večno plačilo za svojim mladim možem, ki ji je umrl pred nekimi tedni, Ivana Muršec iz Sovjaka. Mirna, tiha in potrpežljiva v svoji težki zadnji boleznii je dala zgled junaške mučenice na smrtni postelji. N. v m. p.! — Letina se letos splošno srednje dobro kaže. Upanje je na jako dober vinski pridelek. Zato, ljudje božji, pamet pri zavžitju letošnje kapljice!

Hajdina. Vsak začetek je težek, tudi kar

se tiče popravil pri cerkvi, a če se začne, pa gre. Lani smo popravili glavni altar, letos pa tri stranske. Delo je prevzel in častno izvedel pozlatar g. Zoratti iz Maribora. Kako veselo je zdaj v župnijski cerkvi, človek že kar čuti bližino božj! Oltarje nam je blagoslovil g. dr. Močnik, profesor na mariborskem bogoslovju. Pri tej priliki je nebrojno množico vernih poslušalcev vzpodbujal k posnemanju tistih svetnikov, ki nam jih predstavljajo kipi na altarjih. Kapucinski gvardijan iz Ptuja, g. p. Anton, pa je ob asistenci pel litanije Matere božje. Bogu bodi hvala, da se je dosegel cilj. Zdaj nam ostane še altar angela variha, oziroma sv. Mihaela. Mladičiči v župniji že zbirajo denar za ta altar, češ, tega prevzamemo mi sami, ta altar bo naš. Da bi le uspeli s svojo zbirko, potem bomo na Mihaelovo nedeljo imeli slovesnost, enako tisti dne 12. t. m. Ves trud smo postavili v varstvo presv. Srca Jezusovega, zato smo že mnogo dosegli in trdno upamo, da bomo cerkev čisto prenovili, saj je Srce Jezusovo bogato za vse, ki ga kličejo. Dobrotniki, ostanite zvesti in še darujte, kdor pa še nič ni pomagal, naj se pokaže in izkaže, saj je še vedno čas, da »mal položiš dar svoji cerkvi na altare.«

Slovenjgradec. Mislim sem, da bo kdo poročal o nesreči, ki nas je zadela dne 29. m. m. proti 6. uri zvečer. A ker se nikdo ni oglasil, naj poročam torej jaz, da se razvidi vsa nezdoga, ki je prišla nad naše mesto in okolico. Od zahodne in severozahodne strani se je valilo neurje, ki je v 3—5 minutah silno potoklo in poškodevalo slovenjgraško okolico z mestom vred. Prizadetih je več ali manj sedem občin. Pridelki, kakor še ne požeta pšenica, ječmen, oves, koruza, fižol, so večinoma popolnoma uničeni; tako tudi hmelj, mak, razno sočivje in zelenjava na polju in vrtili. Sadje, ki je dokaj lepo kazalo, je otreveno in zbito. Ljudje, ki so stari 80 in še več let, ne pomnijo takega neurja. Toča je bila zelo velika, ploščnata in vsa rogljata. Nevihta je izruvala drevesa, razkrivala strehe in pobijala šipe. Tako je n. pr. v Slovenjgradu razbitih nad 4000 šip in nad 5000 komadov opeke razmetane in pobite s streh. Sirote so, katere je hudo prizadelo, potrebni bi bili milosrdne pomoči. Bog nas varuj takih nesreč!

Radomerje pri Ljutomeru. Prostovoljno pevsko društvo Radomerje pri Ljutomeru proslavi na svečan način v nedeljo, dne 2. septembra, blagoslovitev nove motorne brzgalne s sledetimi sporedom: V nedeljo, dne 2. septembra ob 5. uri budnica; ob 9. uri bo sprejem gasilnih društev pri Gasilskem domu; ob 10. uri sv. maša v kapelici pred Gasilskim domom; pozdrav gostov pred Gasilskim domom; ob 12. uri obed (banket); ob pol dveh popoldne vaje z motorno brzgalno; ob dveh velika ljudska tombola na veseličnem prostoru. Uljudno vabimo vse naše tovariše in prijatelje našega društva k prav mnogoštevilni udeležbi! Na pomoč! — Društveni odbor.

Sv. Trojica v Slov. gor. Poleg v zadnji št. »Gospodarja« omenjene umrle vzgledne Marrijne družbenice Ivanke Škof je istočasno umrl tudi Franc Nedelko, posestnik v Verjanah. Dve leti je iskal zdravja, pa mu je kljub temu zahrbtna vodenika v najboljših letih ugrabila življenje. Zapušča žalujočo vdovo in več nedoraslih otrok. Poleg omenjenih dveh je isti čas umrl tudi občinski revež Anton Fras iz Porčiča, ki je zadnji čas bival največ pri tujih ljudeh. Naj vsi trije počivajo v miru!

Sv. Trojica v Halozah. Tudi v Halozah je precej novic, ki bi marsikoga zanimala, zato jih objavimo. Posebna dika nam je »Narodni dome«, dokaj lepa stavba, v katerem je prav živahno življenje. Imamo tudi novega gospoda organista, kateri je že vzgojil dober pevski zbor, kar se lahko prepriča vsak tujec, ako pride v nedeljo k Sv. Tro-

jici. Tudi pri šoli so velike izpremembe ter dobimo bojda novega gospoda nadučitelja. — Zapustiti nas misli letos res delaven ter vztrajen g. trgovec Rašel, ker se bo najbrže podal na Hajdino pri Ptuju. — Pred par dnevi sta se poročila vzgledna mladenka gđe. Jerica Kurež z g. posestnikom Simonom Gabrovcem. Pri tej priliki se je nabralo za občinske reveže 80 Din. Novoporočencema lepa hvala in čestitamo! Drugi pa le posnemajte to človekoljubno delo!

Sv. Avguštin v Halozah. Vsem prijateljem zelenih Haloz in lepe božje poti Sv. Avguština se prijazno naznanja, da se letos obhajaja avguštinsko proščenje dne 1. in dne 2. septembra, torej prvo nedeljo v septembru. Kakor druga leta, je tudi letos za vse poskrbljeno. Zato: dobro došli, Slovenci in Hrvatje! Pred vojno so nas na videz delili kameniti mejniki, v resnici smo bili edini. Slovenec i Hrvat, uvijek brat i brat! Zdi se, da nas hočejo v novjšem času ločiti drugi politični mejniki in krivi nazori, pa Hrvati in Slovenci se ne bomo dali motiti! Vera v enega Boga, v sv. Evharistijo, v Brezmadežno naj nas na priprošnje sv. Avguština krepki in edini, da se bomo mogli skupno ustavljati peklenski kači nevere, braniti lepo našo zemeljsko domovino ter končno srečno izvojevati še lepšo nebeško domovino! In v tem smislu: na veselo svidenje!

Skorošnjak. Dne 16. t. m. je naglo, od kapi zadet, umrl mlad, močen mož gospodar Jurij Šmigoc, še le komaj 41 let star. Čeli dan je mlatil. Na večer se je vsedel, da si malo oddahne, pa je izdihnil za vselej! Zapušča ženo s sedmimi nedoraslimi otroki. Rajni je bil ud nadzorstva Hranilnice in posojilnice Sv. Andraž v Halozah. Dobri pa tako bridko izkušani ženi izražamo odkrito sočutje: sosedje, znanci in prijatelji. Vsemogočni bodi rajnemu milostljiv sodnik. njegovi zapuščeni družini pa mogočen varih!

Ormož. Drava je že zopet zahtevala svojo drugo žrtev v letošnjem kopalnem času. Utonil je krojaški vajenec Albert Rajh. Njegovega trupla kljub iskanju še niso našli. Za tiste, ki ne znajo dobro plavati, je nevarno, če se sami kopljejo, ali se spuščajo predrzno v globoko strugo. — Naše Prosv. društvo je imelo v nedeljo izredno dobro obiskano in lepo uspelo prireditve. Ker jih je moralo mnogo oditi, ker niso dobili več vstopnic in ker bi tudi drugi še radi videli igro, se bo predstava ponovila v nedeljo, dne 26. t. m., popoldne po večernicah. — Opozarjamo somišljenike SLS, da bodo od zdaj naprej lahko dobili nedeljsko številko »Slovenca« v zadrugi na Glavnem trgu. Kdor hoče zvedeti najnovejše novice, naj le seže po »Slovenca«!

Pašenci pri Ormožu. Tukaj se je neki posestnik Z. na grd in žalosten način maščeval nad svojim mejašem M. Posestnik Z. je bil M.-a že parkrat opominjal, naj pazi na svoje krave, da ne bodo delale škode po njivah. Ko je Z. pred par dnevi videl, da so M.-ove krave zopet na njegovi njivi, ga je prišla tako strastna in slepa jeza, da je štiri krave ranil z nožem. Dvema je zadal po pol metra dolge in 6 cm globoke rane, dve je manj ranil. K sreči ne bo nobeno od živinčet poginilo, le stroški in druge sitnosti bodo. Ljudje obžalujejo oba, tega, ki je škodo storil, in ki škodo trpi; obžalujejo, da se na tak do sedaj nenavaden in krut način delajo računi med sosedi. Nič ni lepšega kot sloga in prijateljstvo med sosedi, posebno še med kmeti, ki imajo tudi brez takih reči zadosti sitnosti in težav.

Sv. Miklavž pri Ormožu. V nedeljo, dne 19. t. m., je zatisnil oči k smrtnemu spanju posestnik Anton Zadravec v Vinskem vrhu. Dočakal je zelo visoko starost 80 let. Bolezen ga je napadla nekako pred tremi leti. Zadnji čas je moral prenašati strašne muke. Noge so mu bile od kolen navzdol ena